

Název školy: **Základní škola a Mateřská škola Žalany**

Číslo projektu: **CZ. 1.07/1.4.00/21.3210**

Téma sady: **Literatura a film pro sedmý, osmý a devátý ročník**

Název DUM: **VY_32_INOVACE_2C_5_Vítězslav_Nezval**

Vyučovací předmět: **Český jazyk**

Název vzdělávacího materiálu: **Vítězslav Nezval**

Autor: **Mgr. Barbora Schneiderová**

Anotace: DUM slouží k seznámení žáků s životem a dílem Vítězslava Nezvala. Přibližuje žákům přechody v jeho tvorbě, seznamuje s ukázkami děl.

Očekávaný výstup: Žák se orientuje v životě a díle autora, dokáže jeho dílo zařadit do konkrétního období.

Věková skupina, ročník: ZŠ, 2. stupeň

Metodické pokyny: Výklad o autorovi, hlasitá četba ukázek, rozbor, diskuze, v závěru zopakování pojmů z minulých hodin.

Pomůcky: žádné

Časový harmonogram: výklad, rozbor, hodnocení 35 minut

VÍTĚZSLAV NEZVAL

Český básník, spisovatel a překladatel, spoluzakladatel poetismu, vůdčí osobnost českého surrealismu, národní umělec vyznamenaný zlatou medailí Světové rady míru.

Mgr. Barbora Schneiderová

ŽIVOT

- Narozen roku 1900 a své dětství prožil v Šemíkovcích, na které ve svém díle často vzpomínal.
- Studoval Gymnázium v Třebíči, za první světové války odveden, ale po dvou měsících byl z armády propuštěn. Vysokou školu nedokončil.
- Roku 1922 vstoupil do DEVĚTSILU, kde se podílel na založení poetismu. Postupně se stal politickým iniciátorem českého avantgardního hnutí a roku 1924 vstoupil do KSČ.
- Pracoval v redakci Masarykova slovníku naučného, poté se věnoval pouze spisovatelství. Nějakou dobu působil jako dramaturg Osvobozeného divadla.
- Publikoval v Rudém právu, Tvorbě, Odeonu, Nové scéně, Lidových novinách.

- ◉ Velmi ho ovlivnily jeho cesty, hlavně do SSSR, ale i do Francie, Itálie a Řecka.
- ◉ Na cestách se seznámil s mnoha surrealisty, kteří ho ovlivnili, a tak založil roku 1934 Skupinu surrealistů v ČSR, kterou roku 1938 rozpustil.
- ◉ Po druhé světové válce byl velmi aktivní v KSČ a jeho tvorba dosahuje úrovně budovatelské poezie.
- ◉ Jeho životní partnerkou je Františka „Fáfinka“ Řepová a s Olgou Jungovou měl milostný vztah z něhož se narodil syn Robert.

Vítězslav Nezval (uprostřed) s českými přáteli, surrealisty Jindřichem Štyrským (vlevo) a Toyen

CITÁTY VÍTĚZSLAVA NEZVALA

- ⊙ „Člověk nakonec vždycky ztrácí svou vinou.“
- ⊙ „Lhář se nejvíc oblehává sám.“
- ⊙ „Povaha ženy je jako moře. Poddá se nejlehčímu vánku a odolá nejtěžší bouři.“
- ⊙ „Těšit je víc, než být utěšován. Dávat je víc, než brát. Milovat je víc, než být milován.“

DÍLO

POETISMUS

SURREALISMUS

SOCIALISTICKÝ
REALISMUS

PRÓZA

DRAMATA

POETISMUS

⊙ První poetistická sbírka: PANTOMIMA

⊙ BÁSNĚ NOCI

- Sbíрка básní vyšla v podobě jakou známe dnes poprvé roku 1930.
- Obsahuje tyto básně: Dedikace, Noci, Podivuhodný kouzelník, Akrobat, Edison, Silvestrovská Noc, Neznámá ze Seiny.

EDISON

- ◉ Nejznámější báseň ze sbírky. Nezval se inspiroval Edisonem, jeho životními osudy a především jeho velkým vynálezem - žárovkou.
- ◉ V básni se střídá optimistické a pesimistické ladění veršů zobrazené proměnou motivů procházející celou básní:

*Bylo tu však něco těžkého co drtí
smutek stesk a úzkost z života a smrti.*

*Bylo v tom však něco krásného co drtí
odvaha a radost z života a smrti.*

Nezval se v Edisonovi zamýšlí nad pomíjivostí lidského života, nad nevyhnutelností smrti a přiznává, že by po sobě rád zanechal odkaz, který by zůstal i po jeho smrti.

◎ SBOHEM A ŠÁTEČEK

- Počátky surrealismu
- Sbíрка veršů v nichž autor sdružil své dojmy z cest po Francii, Alpách a severní Itálii.

■ Ukázka:

Sbohem a kdybychom se nikdy nesetkali
bylo to překrásné a bylo toho dost
Sbohem a kdybychom si spolu schůzku dali
možná že nepřijdem že přijde jiný host

S kým/čím se V. Nezval v básni loučí?

S Paříží.

Jak se jmenuje francouzsky surrealista,
který ovlivnil V. Nezvala?

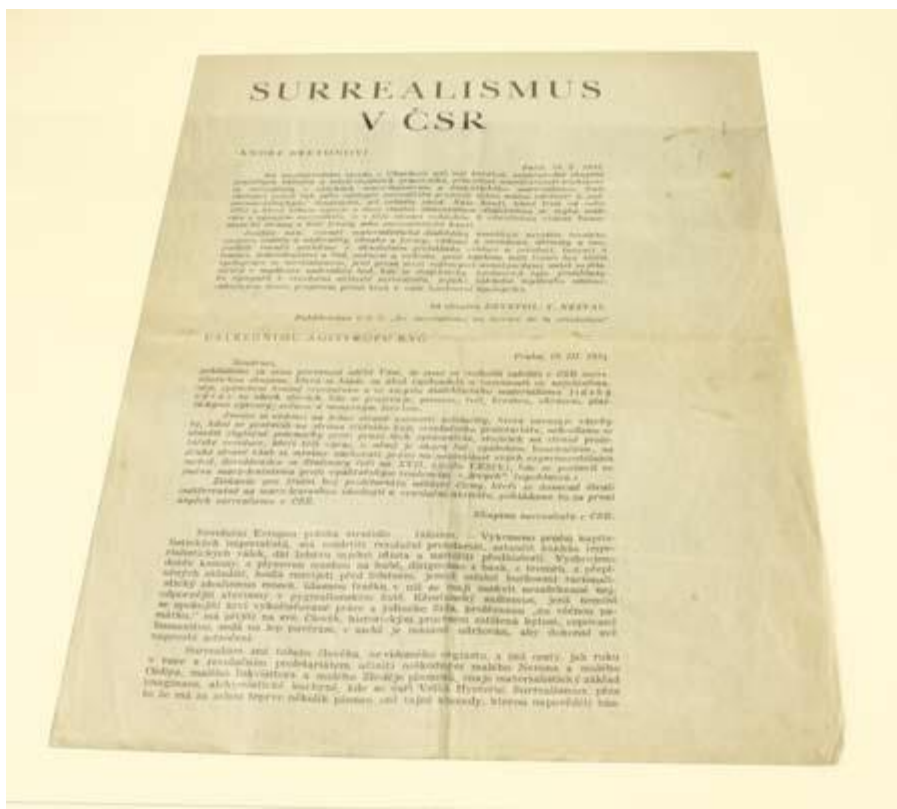
André Breton

SURREALISMUS

- Žena v množném čísle, Matka naděje, Pět minut za městem

SOCIALISTICKÝ REALISMUS

- Historický obraz, Stalin, Zpěv Míru

PRÓZA

- ◉ Próza byla zaměřena na sféru podvědomí a snu a naznačila Nezvalův posun k surrealismu.
- ◉ Posedlost, Jak vejce vejci, Sexuální nocturno

DRAMA

- ◉ V.N. psal poetické scénické básně pro Osvobozené divadlo. Velkého úspěchu se dočkaly Nezvalovy adaptace klasických předloh.
- ◉ Schovávaná na schodech, Manon Lescaut, Milenci z kiosku, Dnes ještě zapadá slunce nad Atlantidou

MANON LESCAUT

- ◉ Novela francouzského spisovatele Abbé Prévosta.
- ◉ Milostný příběh Prévosta proměnil Nezval v jevištní báseň, v níž jde především o zachycení citových prožitků půvabné **MANON** a chudého rytíře **Des Grieux**. Manon, dychtívá přepychu a flirtu, přijímá obdiv a dary bohatých Duvalů a naivně si myslí, že tím pomáhá svému chudému rytíři. Nejrůznější intriky však dohánějí k deportaci za moře a k záhubě.
- ◉ <http://www.youtube.com/watch?v=AjXOg1Dj81k>
(Manon Lescaut - 1970)

OPAKOVÁNÍ - OTÁZKY

- ⊙ 1) V jaké politické straně V.N. působil?
- ⊙ 2) Jakou skupinu založil po cestách?
- ⊙ 3) První poetická sbírka?
- ⊙ 4) Napiš alespoň tři básně se sbírky Básně noci.
- ⊙ 5) Sbohem a kdybychom se nikdy neseťkali bylo to překrásné a bylo toho dost. - Z které básně je tato ukázka?
- ⊙ 6) Hlavní postavy dramatu Manon Lescaut?

OPAKOVÁNÍ - ODPOVĚDI

- ⊙ 1) KSČ
- ⊙ 2) Skupina surrealistů v ČSR
- ⊙ 3) Pantomima
- ⊙ 4) Dedikace, Noci, Podivuhodný kouzelník, Akrobat, Edison, Silvestrovská Noc, Neznámá ze Seiny.
- ⊙ 5) Sbohem a šáteček
- ⊙ 6) Manon Lescaut, rytíř Des Grieux

ANOTACE

Pokud není uvedeno jinak, autorkou textu je Mgr. Barbora Schneiderová.

[cit. 2013-06-14]. Dostupný na:

<http://www.meander.cz/289-vitezslav-nezval>

[cit. 2013-06-14]. Dostupný na:

http://kultura.idnes.cz/vitezslav-nezval-a-surrealismus-d4l-/literatura.aspx?c=A130308_140653_literatura_ob

[cit. 2013-06-14]. Dostupný na:

<http://antikvariat-artbook.blogspot.cz/2012/08/surrealismus-v-csr.html>

[cit. 2013-06-14]. Dostupný na:

<http://www.cbdb.cz/kniha-22580-basne-noci-basne-noci>

Nezval, V.: Básně noci. Odeon, Praha 1966

Použitý software: MS Windows XP, Microsoft Office Power Point 2010

Galerie MS Office, www.office.microsoft.com